

बृहत्सामत्वाभिद्विहवामहइत्यस्यामृचिगीयमानं सामपृष्ठ्यस्तोत्रे विनियुक्तं इंद्रदेवत्यं तत्साम्नां मध्येऽहमस्मि छंदसां मध्ये गायत्री द्विजत्वसंपादनात् सोमाहरणाच्च श्रेष्ठाहमस्मि कुसुमाकरो वसंतः ॥ ३५ ॥ व्ययसा योनिश्च यउद्यमोवा ॥ ३६ ॥ वृष्णीनां यादवानां उशनाशुकः ॥ ३७ ॥ दमयतां राजादीनां दमनसाधनं दंडोहमस्मि जिगीषतां जेतुमिच्छतां जयसाधनं नीतिरस्मि मौनं वाचो निग्रहः ॥ ३८ ॥ सर्वभूतानां बीजमित्यनेन सर्वभूतानि मद्भिभूतिरिति दर्शितं तदेवोपपादयति न तदस्तीति मया विना भूतं किमपि नास्ति उपादेयस्य उपादानमंतरेण स्थित्यसंभवात् ॥ ३९ ॥ नांतोस्तीति उद्देशतः एकदेशेन विभूतेर्विस्तरो विस्तारो मया प्रोक्तः ॥ ४० ॥ सर्वभूतानां बीजमहमित्युक्त्या स्वस्य सार्वभूतयोक्तेः सर्वस्य विभूतिरित्युक्तमेव तथापि तद्ब्रह्मणा शक्तं प्रतिप्राह यद्यदिति यद्यत्सत्त्वं प्राणि विभूतिमत् एश्वर्ययुक्तं श्रीर्लक्ष्मीः शोभा वा तद्युक्तं ऊर्जितं बलाद्यतिशययुक्तं तत्तत्सर्वमम तेजसः चिच्छक्तेरंशसंभवं अंशात्संभूतं त्वमवगच्छ जानीहि लोके यदतिरमणीयं तद्भगवतो रूपमिति ध्यायेदित्यर्थः ॥ ४१ ॥ उक्त्याधिकारिणमुद्दिश्याह अथवेति मूढान्प्रत्येतदुक्तं त्वंतु एतावदेव विद्धि एकांशेन एकदेशेनाहमिदं विष्टभ्य व्याप्य स्थितोऽस्मि पादोऽस्य विश्वा भूतानीति श्रुतेः तस्मात्परिच्छिन्नं दर्शनं त्यक्त्वा सर्वत्र ब्रह्म बुद्धिमेव कुर्वित्याशयः ॥ ४२ ॥ इति भीष्मपर्वणि नैलकंठीये भारतभा

बृहत्साम तथा साम्नां गायत्री छंदसामहं ॥ मासानां मार्गशीर्षो ह मृतूनां कुसुमाकरः ॥ ३५ ॥ द्यूतं छलयतामस्मि ते जस्ते जस्विनामहं ॥ जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि सत्त्वं सत्त्ववतामहं ॥ ३६ ॥ वृष्णीनां वासुदेवोऽस्मि पांडवानां धनंजयः ॥ मुनीनामप्यहं व्यासः कवीनामुशनाकविः ॥ ३७ ॥ दंडो दमयतामस्मि नीतिरस्मि जिगीषतां ॥ मौनं चैवास्मि गुह्यानां ज्ञानं ज्ञानवतामहं ॥ ३८ ॥ यच्चापि सर्वभूतानां बीजं तदहमर्जुन ॥ न तदस्ति विनायत्स्यान्मया भूतं चराचरं ॥ ३९ ॥ नांतोस्ति मम दिव्यानां विभूतीनां परंतप ॥ एष तूद्देशतः प्रोक्तो विभूतेर्विस्तरो मया ॥ ४० ॥ यद्यद्विभूतिमत्सत्त्वं श्रीमदूर्जितमेव वा ॥ तत्तदेवावगच्छ त्वं मम तेजोऽंशसंभवं ॥ ४१ ॥ अथवा बहुनैतेन किं ज्ञातेन तवार्जुन ॥ विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत् ॥ ४२ ॥ इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भगवद्गीतासू० विभूतियोगो नाम दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ पर्वणितु चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥ ॥ ७३ ॥ अर्जुन उवाच मदनुग्रहाय परमं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितं ॥ यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम ॥ १ ॥

वदीपे दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ३४ ॥ ॥ ७३ ॥ पूर्वस्मिन् अध्याये योगो विभूतिश्च व्याख्येयत्वेन प्रतिज्ञातौ एतां विभूतियोगं च मम यो वेत्तीति आत्मनो योगं विभूतिं च जनार्दन भूयः कथयेतीतरेण च श्रोतव्यत्वेन प्रार्थितौ तत्र अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थित इति संक्षेपेण योगो भगवतः सर्वभूताधारत्वलक्षण उक्तः प्राग्विभूतिकथनात् तदंते च विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगदिति कुसूलेन धान्यमिव मये दंजगद्विष्टभ्यमित्युक्त्या स एव स्मारितस्तदेव भगवतः सर्वभूताधारत्वं साक्षात्कर्तुं कामोर्जुन उवाच मदनुग्रहायेति मयि अनुग्रहो नु कं पातदर्थं मदनुग्रहाय परमं सद्यः शोकमोहनिवर्त्तकत्वेन उक्तं गुह्यं गोप्यं अध्यात्मसंज्ञितं आत्मानात्मविवेकार्थं शास्त्रं अध्यात्मतत्संज्ञितं यत्त्वया वचः अशोच्या नन्वशोचइत्यादिना षष्ठाध्यायपर्यंतं त्वं पदार्थशुद्धिप्रधानं नायं हंति न हन्यत इत्यात्मनोऽकर्तृत्वाभोक्तृत्वप्रतिपादकं तेन मम मोहः अविवेकोऽयं विशेषेण गतो नष्टः अत्र प्रथमे पादेऽक्षराधिक्यमार्षं ॥ १ ॥